

Вони доповнили одне одного

Здавалося б, невеличке село Велеснів, що на Монастирищині. Але славне воно не тільки в нашому краї, а й далеко за ним. Відомо, що там народився академік Володимир Гнатюк... Але, гадаю, не було б такої чіткої асоціації Гнатюк—Велеснів, якби не ще один уродженець села — Остап Черемшинський. Тому-то, коли цими днями проводили урочистості з нагоди 145-річчя від дня народження академіка, згадували й світлій пам'яті засновника його музею в родинному селі.

У вітальні та кабінеті вченого

Розпочалися урочистості з молебню біля пам'ятника Володимирові Гнатюку перед музеєм. Відтак сестра Остапа Степановича, співзасновниця, старший науковий співробітник установи Романа Черемшинська натхненно розповіла про життя академіка та запросила торкнутися до минулого. Торкнутися — бо саме у Велесневі розмістилася унікальна збірка експонатів, котрі наочно розповідають про життя і наукову діяльність академіка.

Найбільше мене зацікавили відтворені вітальня сім'ї Володимира Гнатюка та робочий кабінет вченого. У кожній кімнаті, здається, зупинився час. Посередині вітальні важкий давній стіл, на ньому сервіровано до чаю, здається, ще трошки, запарує напій у тендітних горнятках, зайдуть господиня та господар. У кімнаті затишно й по-родинному тепло. За другими дверима — робочий кабінет. Низьке ліжко, письмовий стіл, на якому листи, видання вченого, на стіні — його портрет. Найбільше запам'ятовуються маленькі деталі — верети, рушники, гасова лампа, дзигарічка. Романа Степанівна пояснює, що так колись називали мундштук, а кури в академік не дзигари, а трави, бо хворував на астму. А ось — драцена, посаджена дружиною Володимира Гнатюка Оленою в 20-х роках ХХ століття. Рослина й досі зеленіє біля вікна...

Загалом тут вісім кімнат, і кожна наповнена унікальними експонатами, зібраними стараннями Остапа Степановича, яким позаздрить найліпший музей. Скільки праці, сили — та що там казати — життя він поклав на те, щоби меморіально-етнографічна садиба стала окрасою Тернопілля, щоби зїжджалися сюди з усіх усюд.

Вишиванка

до Дня Незалежності

А розпочалося все із газети. Романа Черемшинська розповіла, що

якось Остап Степанович прочитав у «Вільному житті» статтю Петра Медведика про академіка Гнатюка. І був вражений, коли дізнався, що вчений побачив світ у Велесневі. Першим експонатом музею стала фотографія, датована 1905 роком, де зазначено Володимир Гнатюк, Михайло Коцюбинський та Іван Франко. Остап Черемшинський був незмінним директором установи від дня її відкриття — 31 травня 1969 року. Після його смерті оберігачем меморіально-етнографічного музею є Романа Степанівна.

Вона з великою любов'ю згадує брата. Нагадує про нього в цьому музеї все, а особливо — вишиті ним сорочки. Велеснянин любив творити узор, і всі знали, що до кожного Дня Незалежності Остап Степанович вишиває нову ошатну сорочку. Романа Степанівна розповіла, що це заняття полонило її брата ще школярем, коли в четвертому класі вишив собі торбу, відтак — сорочку і рушник.

Невтомний збирач

Опісля того, як гості вшанували пам'ять велеснянина, поклавши квіти на його могилу, розпочалася урочиста академія. Не один згадав добрим словом Остапа Степановича.

Зокрема, доктор філологічних наук, професор Микола Ткачук нагадав, що не просто Остапові Черемшинському було створювати музей, адже в ті часи будь-який натяк на вивчення свого, автентичного, сприймався як буржуазний націоналізм. Нелегко було вибавити по крихтах унікальні експонати. Але, відзначив науковець, ця людина не боялася, не втомлювалася стукати у двері. Остап Степанович звертався до багатьох відомих осіб. Люди шляхетні розуміли важливість справи й сприяли, а були й нелюди, котрі намагалися потопити ентузіаста. У житті Остапа Черемшинського траплялися і негаразди, але він долав труднощі, будучи впевненим у силі своїх бажань, високості місії повернення імені Володими-

Романа ЧЕРЕМШИНСЬКА.

ра Гнатюка до отчого дому. Наостанок Микола Платонович побажав музеєві процвітання, зауваживши, що Романа Степанівна добрий організатор та всіляко сприятиме розвою установи. Відтак заступник начальника управління культури облдержадміністрації Марія Гудима вручила їй подарунок від обласної влади за багаторічну сумлінну працю та вагомий внесок у розвиток української культури.

Захоплені доповіді Остапа Черемшинського згадала директорка Кременецького літературно-меморіального музею Юліуша Словацького Тамара Сеніна. Адже велеснянин незмінно брав участь у «Діалогах двох культур», котрі відбуваються в Кременці. Тамара Григорівна з теплотою розповіла, що Остап Степанович був настільки захоплений своєю роботою, що це захоплення полонило аудиторію — його уважно слухали до останнього слова, а відтак аплодували.

Тепле слово про колегу мовив і завідувач Коропецького народного історико-краєзнавчого музею Володимир Гаврилишин. Зокрема, він відзначив: заслуга Остапа Черемшинського в тому, що він підняв академіка Гнатюка на гідний рівень. А працюючи над створенням музею, вивченням творчості академіка, Остап Черемшинський і сам зростав. Тому ці постаті доповнили одне одного.

Анна ЗОЛОТНЮК.